

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

พรรณทิพา ลพบำรุง

37A5743138

ค
371.2
พ262ก
2556

Title: การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของวารสารศึกษาด้านหลักสูตรศึกษาวาดเตรียมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารงานศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พุทธศักราช 2556

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

		ค 371.2 พ262ก 2556
Title: การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		

พรรณทิพา ลอบำรุง

๐
371.2
พ262ก ๓.2
15 ก.ย. 57

เลขทะเบียน	5743133
เลขเรียกหนังสือ	๐ 371.2 พ262ก ๓.2
วันที่	15 ก.ย. 57

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2556

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

นำไรใดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

R

**ACADEMIC ADMINISTRATION OF BASIC EDUCATION INSTITUTES
UNDER CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 1**

PUNTIPA LOBBUMRUNG

**THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2556 (2013)**

ชื่อเอกสารนิพนธ์ : การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

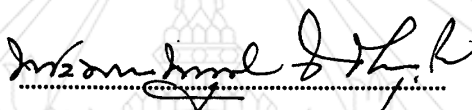
ชื่อผู้ศึกษา : พรรณทิพา ลบบำรุง

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา : พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ (ดร.)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.วิไลพรรณ เสรีวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน (ศศ.ดร.))

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระมหาสมัย ภาสุโก (ดร.))

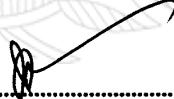
อาจารย์ที่ปรึกษา

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ (ดร.))

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.วิไลพรรณ เสรีวัฒน์)

กรรมการ

(ดร.นิรันดร์ เนตรภักดิ์)

กรรมการ

(ดร.พรสมบัติ ศรีไสย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Academic Administration of Basic Education Institutes under
Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1

Student's Name : Puntipa Lobbumrung

Department : Educational Administration

Advisor : Phrakhrupaladdhammacariyawatdh (Dr.)

Co-Advisor : Dr.Wilaiporn Sereewatana

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

A.S. Nanavuddho
..... Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nanavuddho (Asst.Prof.Dr.))

Thematic Committee

Samai
..... Chairman
(Phramaha Samai Phasuko (Dr.))

P. Inama
..... Advisor
(Phrakhrupaladdhammacariyawatdh (Dr.))

Wilaiporn
..... Co-Advisor
(Dr.Wilaiporn Sereewatana)

[Signature]
..... Member
(Dr. Niran Netphakdee)

Ponsombut Srisai
..... Member
(Dr.Ponsombut Srisai)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
ชื่อผู้ศึกษา	: พรรณทิพา ฅบบำรุง
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. วิไลพรรณ เสรีวัฒน์
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 335 คน โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ โดยผู้บริหารมีระดับความเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูผู้สอน และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการ

**แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆไม่พบความแตกต่าง**

Thematic Title : Academic Administration of Basic Education Institutes under
Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1

Student's Name : Puntipa Lobbumrung

Department : Educational Administration

Advisor : Phrkhruपालadsampipattaviriyajarn

Co – Advisor : Dr. Wilaiporn Sereewatana

Academic Year : B.E. 2556 (2013)

ABSTRACT

The objectives of this thematic were to study the level of academic administration of basic education areas under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1 in 5 aspects; the aspect of curriculum development, the aspect of developing learning process, the aspect of developing internal assurance system, the aspect of collaboration in the development of other educational institutes, and the aspect of supporting academic activities for personnel, family, institutes, and other educational institutes and to compare the level of academic administration classified by status and sizes of schools. The data were collected from 335 personnel. The tool used in this research was a 5-Likert scale questionnaire with reliability value at 0.84. The computer packaged program was used to find out frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The results of the research were as follows:

The level of academic administration of basic education areas under Chaiyaphum Primary Educational Service Area 1 was high but was moderate in the aspect of collaboration in the development of other educational institutes. The comparison on the level of the academic administration classified by personnel status expressed that the difference was statistically significant at 0.05 in the aspect of developing learning process; the administrators had the level of academic administrators higher than the teachers. The comparison on the level of the academic administration classified by sizes of school expressed that the difference was statistically

significant at 0.01 in the aspect of developing learning process and the aspect of supporting academic activities for personnel, family, institutes, and other educational institutes.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่าย
ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือดังต่อไปนี้

**ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และคณาจารย์ทุกท่านที่
ให้ประติบัติประสาทวิชาความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย**

**ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเติมเต็ม
ให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น**

**ขอขอบพระคุณท่าน พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและ
คร.วิไลพรณ์ เสรีวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำและสละเวลาตรวจแก้
ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์**

**ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี
ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและอื่นๆ ในการทำสารนิพนธ์ ครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น**

**คุณค่า และคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นสิ่งบูชาพระคุณ
ของ บิคา มารคา ครู อาจารย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ และประติบัติประสาทวิชาความรู้ของจงได้รับ
ส่วนแห่งความดีนี้ทุกท่านเทอญ**

พรรมทิพา ลบบำรุง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ฉันทิกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	18
2.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	23
2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	32
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	40

	๗
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	46
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	69
5.1 สรุปผลการวิจัย	69
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	73
5.3 ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	89
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	98
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	100
ภาคผนวก ง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	104
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	110
ภาคผนวก ฉ คำสัมภาษณ์อธิการบดี	112

ประวัติผู้วิจัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงการจัดหมวดหมู่ของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
ตารางที่ 3.2	แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับ และรายด้าน	45
ตารางที่ 4.1	ความถี่และร้อยละของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม	50
ตารางที่ 4.2	ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	51
ตารางที่ 4.3	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ	52
ตารางที่ 4.4	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	53
ตารางที่ 4.5	ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	54
ตารางที่ 4.6	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จำแนกตามสถานภาพ	55
ตารางที่ 4.7	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	56

ตารางที่ 4.8	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ เป็นรายคู่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe')	57
ตารางที่ 4.9	ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	58
ตารางที่ 4.10	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ	59
ตารางที่ 4.11	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	60
ตารางที่ 4.12	ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	61
ตารางที่ 4.13	ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำแนกตามสถานภาพ	62
ตารางที่ 4.14	ผลการเปรียบเทียบระดับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	63
ตารางที่ 4.15	ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	64

- ตารางที่ 4.16** ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ 66
- ตารางที่ 4.17** ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 67
- ตารางที่ 4.18** ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นรายคู่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') 68

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรและสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งรัฐได้กำหนดแนวนโยบายไว้ว่า จัดให้ทุกคนได้เรียนฟรี 15 ปี ตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและมีความเป็นธรรม ซึ่งสถานศึกษาก็ต้องปฏิบัติเช่นกันเพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญในการปฏิบัติการที่สำคัญในการปฏิบัติงานของสถานศึกษานั้นต้องจัดการศึกษาให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีปัจจัยหลายอย่างในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนและปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การศึกษาขั้นพื้นฐานประสบความสำเร็จคือผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและงานด้านบริหารทั่วไป ซึ่งด้านวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการตามขอบเขตของงานวิชาการ คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานด้านสื่อสารการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมุ่งให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน นโยบายดังกล่าวถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการใหญ่ในแนวทางการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยเฉพาะหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการ

ปฏิรูปการศึกษา ใน มาตรา 24,26 และ 30 ที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรมชาติและศักยภาพ ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาจึงต้องปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและ โรงเรียนมีความเป็นเลิศในการจัดการเรียนการสอน

งานวิชาการของโรงเรียนนับว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนเพราะจะเป็นสิ่งชี้วัดและบ่งบอกถึงความสามารถและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณภาพตามความต้องการคั้งนั้น โรงเรียนควรจะต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่งเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสู่ความมีชีวิตที่สมบูรณ์ซึ่งแสดงออกของลักษณะของการเป็นคนคิดคนเก่งและมีความสุขทั้งกายและจิตใจการมีคุณลักษณะดังกล่าวย่อมนจะทำให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพและคุณค่าต่อตนเองและต่อโลกโดยรวมซึ่งก่อให้เกิดดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างราบรื่นและสันติ¹

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตบริการจำนวน 259 โรงเรียนจากการทดสอบระดับชาติO-NET ปีการศึกษา 2554 ปรากฏว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลสัมฤทธิ์รวมทุกวิชามีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 42.22ซึ่งถือว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับประเทศซึ่งทำให้เป็นปัญหาในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกวิชาทั้งนี้หากสภาพปัญหาเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อไปยังการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป²

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 อันจะเป็นข้อสังเกตที่มีประโยชน์เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสืบไปและนอกจากนี้ทำให้ทราบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเหมือนหรือต่างกันมากน้อยเพียงใด

¹ อธิเรก เฉลียวฉลาด, การบริหารวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นเลิศ, บทความทางวิชาการ, (วารสารวิชาการ), 2550, (อค์สำเนา), หน้า 3.

² อารีลักษณ์ พงษ์โสภา และคณะ, วารสารวิชาการนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 นายปฐมฤกษ์ มณีเนตร, (ชัยภูมิ : หจก.มิตรภาพการพิมพ์, 2554), หน้า 3-12.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ใน 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของ สุชาติ ใหญ่เลิศ ซึ่งศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และมีการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่ามีความแตกต่างกัน และจากผลการวิจัย วรณรัตน์ ทาบิดา ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 และมีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกัน ดังนั้น การวิจัยนี้จึงตั้งสมมุติฐานว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำนวน 5 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เมื่อจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำนวน 2,416 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจำนวน 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ ที่ศึกษาได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ทำการศึกษาผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาดังแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 สิ้นสุด 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารงานวิชาการหมายถึงการจัดการเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหมายถึงการสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครูและประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ หมายถึงการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน รวมถึงการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึงการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

ด้านการประสานความร่วมมือของการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึงการประสานความร่วมมือช่วยเหลือของการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาหมายถึงการสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการของการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่การสอนอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นตัวกำหนด โดยจำแนกเป็น 3 แบบ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงสถานี่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึงโรงเรียนของรัฐที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดชัยภูมิ ในลำดับที่ 1 มีหน้าที่ดูแลและบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเฉพาะ โรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

‘สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547), หน้า 135.

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 และเปรียบเทียบการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตาม
สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.6.2 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1

1.6.3 สามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผน
ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลในการ
พัฒนาคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
- 2.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม¹

คำว่า “การบริหารการศึกษา” หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกด้าน นับแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุม ซึ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่² การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการ

¹สมศักดิ์ เกียรติขง, หลักและทฤษฎีการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545), หน้า 1.

²ภาวึกา ธาราศรีสุทธิและวิบูลย์ ไตวณะบุตร, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้า 6.

จัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎี ที่ฟังเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้ การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็น **ศิลป์ (Arts)**

ปัจจัยสำคัญการบริหารที่สำคัญมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4 Ms ได้แก่

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุสิ่งของ (Materials)
4. การจัดการ (Management)

การบริหารการศึกษาจากคำว่า การบริหารและการศึกษา ซึ่งหากพิจารณาคำว่า การบริหาร อาจพิจารณาได้สองทาง คือ พิจารณาในรูปของกิจกรรมที่มนุษย์ร่วมกันดำเนินงานเพื่อการบรรลุผลและความเจริญก้าวหน้าของสังคมประการหนึ่ง และพิจารณาในรูปของศาสตร์ คือ หลักวิชาที่เป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และปัจจัยที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินงานของหน่วยงานองค์การ สังคมและประเทศชาติอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้การพัฒนาไปตามแนวทางที่กลุ่มชนนั้นมีความประสงค์ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานทางด้านการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารและการบริหารการศึกษารูปได้ดังนี้

คำว่า “การบริหาร” (Administration) ใช้ในความหมายกว้างๆ เช่น การบริหารราชการอีกคำหนึ่ง คือ “การจัดการ” (Management) ใช้แทนกันได้ คำว่า การบริหาร ส่วนมากหมายถึงการจัดการทางธุรกิจมากกว่า

Peter F Drucker : คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น¹

Herber A. Simon : กล่าวว่าเป็น กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลากหลายอย่างร่วมกัน

รุ่งทิwa **สันติผลธรรม**ได้ให้ความหมาย ของการบริหารว่า การบริหาร คือกระบวนการทำงานให้สำเร็จโดยต้องอาศัยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการการศึกษการบริหารกิจกรรมทุกชนิดและดำเนินการทุกอย่างของผู้บริหาร โรงเรียนครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจัดให้ประชาชนทุกคนในสังคม

นั้นได้นำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปพัฒนาชีวิตและสามารถอยู่ในสังคมร่วมกันได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของตน⁴

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ กล่าวว่าการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนภายในองค์กรร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

นิพนธ์ กินาวงศ์ กล่าวว่าการบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรูปแบบการบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม
3. การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม⁵

อังฉรา สังข์สุวรรณ ได้กล่าวว่าการบริหารเป็นกระบวนการต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการจัดองค์การ การอำนวยการและการควบคุมเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่ซึ่งสามารถแบ่งการบริหารได้ 3 ประการตามความหมายดังนี้

1. การบริหารในความหมาย “กระบวนการต่างๆ” การบริหารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการใช้ทรัพยากรทางการบริหารในการกระทำกิจกรรมร่วมกันผ่านกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ

2. การบริหารเป็นเรื่องของ “คนและกลุ่มคน” ในองค์การคนและกลุ่มคนหมายถึงการทำงานร่วมกันของคนและกลุ่มคนในองค์การ โดยมีคนกลุ่มหนึ่งหรือคนหนึ่งเป็นผู้นำที่ต้องใช้ศิลปะการบังคับบัญชาและการใช้ทรัพยากรกำลังคนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

⁴รุ่งทิwa สันติผลธรรม, “การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์), 2552, หน้า 9.

⁵ภาวิดา ธาราศรีสุทธิและวิบูลย์ ไควณะบุตร, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, อังแล้ว, หน้า 6.

⁶นิพนธ์ กินาวงศ์, หลักการบริหารการศึกษา, (พิษณุโลก : ธรรมะโลก ไทย, 2543), หน้า 33.

3. การบริหารเป็นศาสตร์และศิลป์กล่าวคือการบริหารจะมีหลักการแนวคิดทฤษฎีที่แน่นอน สามารถถ่ายทอดต่อไปได้โดยหลักการเหล่านี้มีความเป็นปรนัยที่นักบริหารหรือนักศึกษาวิชาบริหารสามารถยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานบริหาร แต่เป็นที่ทราบกันแล้วว่าสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรจะไม่อยู่กับที่ตลอด

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้ศาสตร์และศิลป์ร่วมมือกันดำเนินการกิจต่างๆ เพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด พัฒนาการทำงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ทำงานอย่างเต็มความสามารถมีระบบและนำมาซึ่งความสำเร็จลุล่วงในการปฏิบัติงานการยอมรับจากบุคคลภายในและนอกองค์กร สร้างความสำเร็จให้กับองค์กรโดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม ส่วนการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายๆ คนในสังคมร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกภาพ พฤติกรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม⁷

อัจฉราสังข์สุวรรณ ได้กล่าวถึงหลักการบริหารไว้ดังนี้

1. หลักการบริหารตามแนวคิดของ Taylor สรุปได้ดังนี้

1.1 พัฒนารูปแบบการทำงาน โดยใช้วิธีการทำงานวิธีที่ดีที่สุด (One best way) แทนกฎเกณฑ์ที่ไม่แน่นอนโดยการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อช่วยให้การทำงานสามารถลุล่วงความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์การค้นหาวิธีที่ดีที่สุดจะต้องมาจากการวิเคราะห์และทดลองแบบวิทยาศาสตร์มีการกำหนดมาตรฐานของงานการจ่ายผลตอบแทนจะจ่ายตามผลผลิตจ่ายตามความสามารถของผู้ปฏิบัติงานซึ่งถือว่าการจ่ายแบบจูงใจ

1.2 การคัดเลือกและจัดบุคคลเข้าทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์และเหมาะสมมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของเขาจัดการฝึกอบรมเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและผู้ปฏิบัติงาน

⁷อัจฉราสังข์สุวรรณ, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตพระนครเหนือ, 2540), หน้า 5.

1.3 เน้นการปฏิบัติงานเพื่อทำให้ได้ผลผลิตที่มากที่สุดแทนการจำกัดผลผลิต

1.4 เน้นการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับคนงาน โดยต้องเป็นความร่วมมือระหว่างกันอย่างมีมิตรภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. ทฤษฎีการบริหารของ Henri Fayol

Fayol เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในฐานะเป็นผู้บุกเบิกแนวทางการบริหาร โดยรวบรวมเป็นทฤษฎีองค์การแบบดั้งเดิม เขาเชื่อว่าการปฏิบัติทางการบริหารที่ดีจะมีแบบแผนเฉพาะอย่างที่สามารถระบุและวิเคราะห์ได้ตามความเห็นนี้ เขาจึงได้เขียนหลักการบริหารขึ้นมา Fayol เป็นวิศวกรชาวฝรั่งเศสทำงานในบริษัทเหมืองแร่ต่อมาได้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการบริษัท Fayol ในฐานะที่เป็นผู้บริหารเขาจะเลือกใช้วิธีการต่างๆที่เหมาะสมและวิธีการบริหารที่เหมาะสมนั้นผลที่เกิดขึ้นจะให้ความพอใจเขาเน้นการสอนและการเรียนรู้โดยเขาเห็นว่าการบริหารสามารถสอนกันได้ และได้พยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าเมื่อหลักการและวิธีการบริหารของเขาถูกนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมแล้วจะทำให้ความแน่ใจในความสำเร็จ Fayol แบ่งงานด้านอุตสาหกรรมออกเป็น 6 ประเภทคือเทคนิค (การผลิต) การพาณิชย์ (การซื้อขายการแลกเปลี่ยน) การเงิน (การจัดหาและการใช้เงินทุน) การรักษาความปลอดภัย (การป้องกันทรัพย์สินและบุคคล) การบัญชี (รวมทั้งสถิติด้วย) และการบริหาร (การวางแผนการจ้องการการสั่งการการประสานงานและการควบคุม) กิจกรรมต่างๆที่เน้นเป็นพิเศษคือการบริหาร เขามีความเห็นที่ผู้บริหารที่ดีควรมีคุณสมบัติพิเศษ อาทิเช่น มีสุขภาพอนามัยดีมีสติปัญญาดีมีจริยธรรมมีการศึกษามีความสามารถและมีเทคนิควิธีการในการบริหารรวมทั้งต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน^๑

ตีวรรณเสวีรัตน์และคณะได้กล่าวไว้ว่า คำว่า “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจใช้แทนกันได้เพราะคำสองคำนี้เป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดทำอย่างเดียวกันคือความสำเร็จของงานสำหรับการบริหารใช้กันมากในการบริหารรัฐกิจส่วนการจัดการพบที่ใช้กันมากในทางธุรกิจหรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าการบริหารนั้นมุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและการวางแผนส่วนการจัดการเป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปราชญ์กล่าวผจญได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารว่ามีกิจกรรมสำคัญอยู่ 5 ประการได้แก่

2.1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ว่าจะทำอะไรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จนั้นได้แก่การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ

^๑เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

^๒ตีวรรณเสวีรัตน์และคณะ, พฤติกรรมองค์กร, (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์, 2540),

2.2 การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการออกแบบและพัฒนาองค์การขึ้นมา

2.3 การอำนวยการ (Directing) เป็นการสื่อสารจูงใจพนักงานการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในหน่วยงานเพื่องานสำเร็จตามเป้าหมาย

2.4 การควบคุม (Controlling) เป็นการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานการวัดผลการปฏิบัติงานและการแก้ไขผลการปฏิบัติงาน

2.5 การจัดบุคลากรลงสู่หน่วยงาน (Staffing) เป็นการสรรหาบรรจุบุคคลที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานขององค์การ¹⁰

สรุปได้ว่าทฤษฎีการบริหารการศึกษาทั้งหลาย มีความสำคัญในฐานะทำหน้าที่ให้ข้อยุติทั่วไปก่อให้เกิดการวิจัยทางด้านบริหารการศึกษา และการมีทฤษฎีต่างๆ มาใช้นั้น ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษา ที่ไม่ต้องไปจดจำข้อมูล หรือข้อความต่างๆ ให้มากมาย เพียงจำหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ เหล่านั้นได้ และนำมาประยุกต์ใช้ก็เพียงพอแล้ว ทฤษฎีทั้งหลายนั้นมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในแง่ที่ว่า ทฤษฎีวางกรอบความคิดให้แก่ผู้ปฏิบัติ การนำเอาทฤษฎีมาใช้ช่วยให้แนวทางวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติต่างๆ และทฤษฎีช่วยในการตัดสินใจ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ¹¹

¹⁰ ปรากฏคำผจญ, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้า 16-23.

¹¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐาน 2551, (กรุงเทพมหานคร : พรินทวานกราฟฟิค จำกัด, 2551), หน้า 27.

ดังนั้น โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1.1.1 ด้านวิชาการ

1.1.1.1 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น

1.1.1.2 ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริม สนับสนุนในการจัดบรรยากาศกระบวนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.2 ด้านงบประมาณ

1.1.2.1 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

1.1.2.2 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.1.3 ด้านการบริหารบุคคล

1.1.3.1 กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด

1.1.3.2 เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

1.1.3.3 ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.3.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

1.1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

1.1.4.1 ให้ความเห็น เสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดการทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.1.4.2 รับทราบ ให้ความเห็นของข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจน นโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และ แผนของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.1.4.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการ ละครคมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้จ่ายและจัดหาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ

1.1.4.4 ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.1.4.5 ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความ เข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

1.1.4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน กรณีที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาไม่ สอดคล้องหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบาย ให้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบเพื่อ พิจารณาสั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ต่อไป¹²

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 13-16.

1.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้น
 พื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบดำเนินการไว้ ดังนี้

1.2.1 ด้านวิชาการ

1.2.1.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

1.2.1.2 จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ การ
 ิธนาการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการ
 ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2.1.3 จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและรายงาน
 ผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ

1.2.2 ด้านงบประมาณ

1.2.2.1 จัดตั้งและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาตามที่
 กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.2.2.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศและแนวปฏิบัติ ฯลฯ เกี่ยวกับการ
 บริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ
 กำหนด

1.2.3 ด้านการบริหารบุคคล

1.2.3.1 ควบคุม ดูแลให้การบริหารบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับ
 นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและ
 บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่
 การศึกษากำหนด

1.2.3.2 พิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรใน
 สถานศึกษา

1.2.3.3 ส่งเสริม สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2.3.4 จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรใน
 สถานศึกษา

1.2.3.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและ
 บุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขต
 พื้นที่การศึกษา

1.2.3.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายกำหนดและตามที่คณะกรรมการ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา
มอบหมาย

1.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.2.4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้
สอดคล้องกับนโยบายและของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.2.4.2 ดำเนินการ และกำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน งาน
โครงการของสถานศึกษา

1.2.4.3 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา
ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ
กำหนด

1.2.4.4 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการ
ดำเนินงานด้านต่างๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.2.4.5 ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับ
สถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

1.2.4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับ
มอบหมาย และตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด¹³

1.3 อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 35
กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมาตรา 39 กำหนดให้
สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้นๆ โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา
และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1.3.1 บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับของทาง
ราชการ และของสถานศึกษา รวมทั้งในนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.3.2 ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากรการเงินพัสดุ
สถานที่ และทรัพย์สินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ

1.3.3 เป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาใน
ราชการของสถานศึกษาตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับตามที่ได้รับมอบหมาย

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13-16.

1.3.4 จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.5 อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปบัตรของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

1.3.6 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง ศึกษาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบภาระหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การกำกับ ส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษานั้นๆ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพนั้น จึงเป็นการทำให้สถานศึกษามีคุณลักษณะที่จะสนองเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาควรมีบทบาทหลักเป็นหน่วยงานรองรับนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น และควรเป็นหน่วยงานนำสังคมของชุมชนนั้น โดยอาศัยกรอบนโยบายที่กำหนดในระดับชาติเป็นแนวทาง ไม่ควรกำหนดบทบาทให้เป็นหน่วยงานรองรับนโยบายและสนองความต้องการของศูนย์อำนาจส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

2. สถานศึกษามีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาใดที่พัฒนาไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน จำเป็นต้องยุบ รวม หรือแปรสภาพเป็นแหล่งบริหารการศึกษาในรูปแบบอื่น

3. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดด้วยตนเอง ดังนั้นการตัดสินใจ โดยสมบูรณ์ในการบริหารงานวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไป ที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจึงควรเบ็ดเสร็จอยู่ที่สถานศึกษา

4. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถประกันคุณภาพได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สามารถตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณชนได้

5. สถานศึกษามีการรวมพลังกันในการดำเนินงาน ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน และการรวมกลุ่มสถานศึกษาจึงเป็นแนวทางหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมพลังให้สถานศึกษา สามารถจัดบริการได้อย่างกว้างขวางหลายรูปแบบ¹⁴

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีผู้เสนอไว้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับธรรมชาติขององค์กร ผู้บริหารต้องสร้างทักษะในการบริหาร เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ในการบริหารงานวิชาการ ทฤษฎีการบริหารของ Henri Fayolสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ แนวคิดของ ฟาโยล อยู่ที่การแสวงหากฎเกณฑ์ในการบริหารงานที่มีลักษณะเป็นสากล ซึ่งหลักเกณฑ์กล่าวนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักบริหารที่ต้องมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อองค์กร ฟาโยลได้เสนอองค์ประกอบขั้นมูลฐานของการบริหารไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan)
2. การจัดองค์การ (Organize)
3. การบังคับบัญชา (Command)
4. การประสานงาน (Coordinate)
5. การควบคุม (Control)

ในการบริหารงานวิชาการ มีขั้นตอนหรือกระบวนการในการบริหารงานที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฟาโยลได้กำหนดขั้นตอนในการบริหารงานที่เหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่การวางแผนการจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุม ดังนี้

1. การวางแผน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหาร เป็นภาระหน้าที่และเป็นการใช้ศิลปะของภาวะผู้นำที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องทราบทิวทัศน์สำคัญในการวางแผนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้ได้ผลยิ่งขึ้น

¹⁴คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, (กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2543), หน้า 3.

เลขทะเบียน	5743138
เลขเรียกหนังสือ	๒ ๓๗ ๒ ๒๖๖ ก ๒๒
วันที่	15 ก.ย. ๖๕

19

2. การจัดองค์การ เป็นกระบวนการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะสามารถทำให้องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยคน (People) หน้าที่การงาน (Function) และปัจจัยทางกายภาพต่าง ๆ (Physical factors)

3. การบังคับบัญชา เป็นการบริหารงานวิชาการ ตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบแบบแผน วิธีการและมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น โดยอาศัยศิลปะการเป็นผู้นำ หลักมนุษยสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

4. การประสานงาน เป็นเรื่องของการร่วมมือในการบริหารงานวิชาการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาระทางใจที่สำคัญ ดังนั้น การประสานงานจึงเป็นการประสานใจที่มีส่วนสำคัญ ในการส่งผลให้การบริหารงานวิชาการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. การควบคุม เป็นการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานและความก้าวหน้าในการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลง การพัฒนางานและผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและเป็นข้อมูลในการพัฒนางานต่อไป¹⁵

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหารของ ฟาโยล ซึ่งเป็นกระบวนการในการวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุม มีความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง เป็นวิธีการบริหารงานวิชาการที่เป็นสากล มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารงานที่ต่อเนื่อง สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการขององค์การในที่สุด

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาคำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุน

¹⁵ ชุมศักดิ์ อินทร์รัช, "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1", วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2547, หน้า 25.

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบพระคุณ

การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพมีผู้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

ศิริพรรณ จินดาทอง การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถานศึกษารวมถึงการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพ ช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป¹⁶

แดง นิ่มอนงค์งาน วิชาการมีความสำคัญ คือเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา งานวิชาการถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเป็นงานหลักของสถานศึกษาทั้งในด้านบริหารและการปฏิบัติงานของครู ผลงานทางวิชาการ ได้รับการประเมินแล้วนับว่า เป็นดัชนีแสดงความสำคัญของการบริหารการศึกษาภายในสถานศึกษานั้นๆ ได้เป็นอย่างดี¹⁷

ัจฉา ดิเรกศิลป์ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องการจัดส่งเสริมงานด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพต่อไป¹⁸

¹⁶ศิริพรรณ จินดาทอง, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540), หน้า 10.

¹⁷แดง นิ่มอนงค์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3”, วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 18.

¹⁸ัจฉา ดิเรกศิลป์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”, งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2543, หน้า 15.

รุ่ง ลอยเลิศ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนให้เกิดความรู้และการศึกษาของเด็ก¹⁹

รุจิร ภู่อาระกล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ²⁰

จากแนวความคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมงานด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

มีผู้ให้ความหมายของความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม
2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียนเมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณด้านอื่นๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย
3. งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของสถานศึกษาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณของสถานศึกษาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ

¹⁹รุ่ง ลอยเลิศ, “การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอศรีนคร จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, หน้า 20.

²⁰รุจิร ภู่อาระและจันทร์ธานี สงวนนาม, “บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, หน้า 56.

4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพสถานศึกษา การพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษา ต้องอาศัยงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงาน วิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสารการประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ²¹

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็น ตัวกำหนดปริมาณของงานสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน คุณภาพของโรงเรียน และเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร²²

งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายงานเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม ภาระการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ของการศึกษาและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นๆ บรรลุและนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา²³

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารต้องใช้เวลาในการบริหารให้มากกว่า งานอื่นๆ เพราะถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ดังนั้น งานวิชาการจึงไม่ใช่เพียงให้นักเรียน อ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข งานวิชาการยังเน้นถึงการออกไปประกอบอาชีพได้ และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพ

²¹ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารวิชาการ, อ่างแล้ว, หน้า 33.

²²สมชาย คำปิลิว, “การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ”, การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, 2549), หน้า 9.

²³แดง นิ่มอนงค์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 20.

ของพลเมืองที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย จากผลสรุปและการระดมความคิดของครูผู้สอน ผู้บริหาร โรงเรียนศึกษานิตเทศก์ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการ เช่น ด้านการวางแผน โครงการการควบคุม กำกับและนิเทศ เฉลี่ยสัปดาห์ละประมาณ 12 -13 ชั่วโมง หรือประมาณร้อยละ 35 ของเวลาทั้งหมด ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนควรจัดสิ่งต่างๆ ให้สมดุลเกื้อกูลส่งเสริมแก่นักเรียนและสิ่งสำคัญคือไม่เน้นงานด้านอื่น ๆ เพียงด้านหนึ่งหรือหลายด้านจนละเลยงานวิชาการ ทั้งนี้เพราะข้อมูลผูกพันของโรงเรียนที่มีต่อสังคมก็คือ ให้การศึกษาแก่เด็กให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนใดจะมีมาตรฐานดีเพียงใดคงไม่เน้นเฉพาะด้านบริเวณอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ เท่านั้น แต่ต้องรวมถึงงานอื่นๆ โดยเฉพาะผลงานวิชาการเป็นสำคัญ²⁴

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ งานวิชาการถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ซึ่งกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานศึกษามีงานวิชาการเป็นตัวกำหนดส่วนอื่นทำหน้าที่ส่งเสริมให้งานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2.4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีผู้ให้ความหมายของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

งานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไป ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการสอน การบริการสอนและการจัดการวัดและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล²⁵

งานวิชาการที่ผู้บริหารจะต้องจัดทำให้ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดและประเมินผล

²⁴ชาติ สะตะ, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตอำเภอเขาฉวนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2549, หน้า 45.

²⁵วงษา คิเรกศิลป์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 18.

การเรียน งานทะเบียนนักเรียน ไม่ว่าจะกิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนและทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถือว่างานที่เป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการ²⁶

ขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มี 12 งานดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และ

สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในประเด็นหลักที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ในขอบข่าย 5 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา
4. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
5. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและ

สถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา

²⁶สมชาย คำปลิว, “การศึกษายทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไสล จังหวัดศรีสะเกษ”, การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแแล้ว, หน้า 9.

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ศจัศ อุทรานันท์ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนา มีความหมายเด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกหมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือการทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่งก็คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่²⁷

บรรพต สุวรรณประเสริฐ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลยและรวมถึงการผลิตเอกสารต่างๆ สำหรับผู้เรียนด้วย²⁸

กมลศิริบรรณได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับด้านพัฒนาหลักสูตรหมายถึงงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้จัดหาหลักสูตรเอกสารหลักสูตรคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู²⁹

แนวทางการปฏิบัติในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ความเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

5. นิเทศการใช้หลักสูตร

²⁷ ศจัศ อุทรานันท์ , พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร, (กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์, 2550), หน้า 30.

²⁸ บรรพต สุวรรณประเสริฐ , การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ , (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์ , 2544), หน้า 15.

²⁹ กมลศิริบรรณ, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา, (อุทัยธานี : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย, 2539), หน้า 5.

6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม³⁰

แนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคงกล่าวมาจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตรติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542³¹

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครูและประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กรมวิชาการ ได้ให้ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน หรือการใช้วิธีการต่างๆ ที่จะช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่แต่ละบุคคลใช้เพื่อช่วยให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ โดยผลที่เกิดการเรียนรู้จะตกแก่ผู้เรียนและโดยผู้เรียนเท่านั้น³²

โสภณ โสมติ และ อภันศิริ โสตะจินดา ได้กล่าวถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนจะต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นแนวทางที่ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม มีความสุขในการเรียนรู้ เกิดการ

³⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), หน้า 34.

³¹ สมชาย คำปลิว, การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, 2549), หน้า 10.

³² กรมวิชาการ, การประกันคุณภาพการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539), หน้า 17.

เรียนรู้อย่างมีความหมาย และจะนำไปสู่การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตในที่สุด แต่ทั้งนี้ ครูหรือผู้สอนมิได้มีความสำคัญน้อยลง แต่ยังมีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญหรือประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนพึงได้รับตามสิทธิพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องช่วยเหลือกัน สร้างสรรค์ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้แก่ักเรียน ให้เขาได้รู้จักตนเอง ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ด้านการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสังเคราะห์เป็นสาระความรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง รวมทั้งเกิดทักษะในการเรียนรู้ที่มีหลากหลายวิธี เช่น ค้นคว้า อภิปราย ถกเถียง ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งคนเดียวและเป็นกลุ่มซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข³³

ชเนต ชำเกิด กล่าวไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นหน้าที่หลักและสำคัญยิ่งของบุคลากรทางการศึกษากระบวนการเรียนรู้ว่าความสำคัญของการเรียนรู้ไม่ได้อยู่ที่ตัวเนื้อหาแต่อยู่ที่กระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้วิธีที่เรียน และคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่เป็นผลผลิตจากกระบวนการดังกล่าว คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นระบบมีทักษะทางสังคมสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการสื่อสาร มีทักษะในการแก้ปัญหาได้ในทุกสถานการณ์และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข³⁴

แนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญ สถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

³³ โสภณ โสมติ และ อภันตรี โสตะจินดา , การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน , (วารสารวิชาการกรมวิชาการ, ปีที่ 5 (1) , มกราคม 2545), หน้า 14-15.

³⁴ ชเนต ชำเกิด , การประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของเคิร์กแพททริค, (กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์, 2545), หน้า 28.

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนพัฒนาการเรียนการสอน ร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตาม เหมาะสม³⁵

จากแนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ควบคุม กำกับให้การจัดการเรียนการสอนของครู เป็นไปตามความเหมาะสมของครู มีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำ โครงงานและ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน³⁶

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน รวมถึงการวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน

3. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

อารีรัตน์ วัฒนสิน กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการปฏิบัติการทั้งหมดตามระบบและแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ทุกคนเชื่อมั่นว่าผลิตภัณฑ์หรือบริหารมีคุณภาพตามที่ต้องการ³⁷

อุทมพร จามรมาน กล่าวว่าการประกันคุณภาพ หมายถึง การระบุมความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ³⁸

กษมา วรวรรณ ณ อยู่ธยา กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบประกันคุณภาพที่เกิดขึ้นในงานประถมศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุจุดหมายที่สำคัญ คือ

³⁵กระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), หน้า 35.

³⁶สมชาย คำปลิว, การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, 2549), หน้า 11.

³⁷อารีรัตน์ วัฒนสิน, การประกันคุณภาพ การศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540), หน้า 1.

³⁸อุทมพร จามรมาน, เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการการประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 24.

เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาอย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับและมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มศักยภาพของแต่ละคน³⁹

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งการประเมินคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ในมาตรา 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินภายนอกและเพื่อให้การพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จและบรรลุผลดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนั้นจึงได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
3. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

³⁹ กษมา วรวรรณ ณ อุรุษา , การประกันคุณภาพการศึกษา (การปฏิรูปการศึกษา, 16-18 กันยายน, 2541) , (อัดสำเนา), หน้า 16.

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง⁴⁰

แนวทางในการปฏิบัติ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจัดระบบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วางแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำกรประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา⁴¹.

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

4. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ธรรมรส โชติกุลธร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร แบบมีส่วนร่วม ไว้ว่า

1. การบริหาร โดยมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหารใช้ยุทธศาสตร์ระดมกำลังความคิด จิตใจ ให้เกิดพลังทางการบริหาร โดยพฤติกรรมกรรมการบริหารที่เอื้อต่อรูปแบบการบริหาร

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่องค์กรจะได้ทั้ง มือ หัวใจ และความคิด เป็นการบริหารที่มีประสิทธิภาพความคาดหวังทางการบริหาร โดยได้รับการพิสูจน์จากการวิจัยความเงื่อนไขต่างๆ แล้ว

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการจัดกิจกรรมและให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ตั้งแต่ระดับกลุ่มเล็กๆ จนกระทั่งกิจกรรมที่เป็นความรับผิดชอบมากขึ้น และมีความหลากหลาย

4. การนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ตัวผู้บริหาร บรรยากาศขององค์กร นิสัยและความคิดเห็นของผู้ร่วมงานในองค์กร⁴²

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศการประสานความร่วมมือในด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่นทำให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

⁴⁰กระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), หน้า 38.

⁴¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 16

⁴²ธรรมรส โชติกุลธร, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540), หน้า 220.

ได้รับความรู้ที่กว้างขวางขึ้นเพราะการร่วมมือทางวิชาการเป็นการแบ่งปันสื่อและองค์ความรู้ต่างๆ และมีแนวโน้มในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นดังนี้

1. ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ⁴³

จากแนวปฏิบัติในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นดังกล่าว ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารจะต้องวางแผนร่วมกับผู้อื่นเกี่ยวข้องกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร ในการพัฒนา สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆทั้งภายในและต่างประเทศแต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและจัดระบบขององค์กรให้มีความเหมาะสม ในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือช่วยเหลือของการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

อรุณ จันทวานิช กล่าวว่าการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะให้การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่งสถานศึกษาสมบูรณ์แบบนั้นต้องเป็นสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชนและสถานศึกษาอื่นและปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือคือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาครูและบุคลากรร่วมและสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ส่งเสริมสถานศึกษาจัดการศึกษา⁴⁴

⁴³กระทรวงศึกษาธิการ, การบริหารและการจัดการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545), หน้า 36.

⁴⁴อรุณ จันทวานิช, รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพการศึกษาองค์กำหนดประสิทธิภาพของการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กุรุสภา, 2546), หน้า 20.

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีดังนี้

1. สํารวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับ สนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการจัดการของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁴⁵

สมชาย คำปลิว กล่าวสรุปว่า ผู้บริหารจะต้องศึกษาและสํารวจข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและแต่งตั้งบุคคลผู้มีความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล อยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁴⁶

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การสํารวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการของการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2.5 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จึงขอเสนอบริบทและการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 เพื่อเป็นข้อมูล

⁴⁵กระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), หน้า 39.

⁴⁶สมชาย คำปลิว, “การศึกษายทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา), 2549, หน้า 17-18.

ประกอบการวิจัยซึ่ง อารีลักษณ์ พงษ์โสภา และคณะ⁴ ได้กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงาน ดังนี้

1. **วิสัยทัศน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี**

2. **พันธกิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

3. กลยุทธ์

3.1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

3.2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

3.5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

4. เป้าหมายการให้บริการ

4.1 **นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

4.2 **ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และตรงตามศักยภาพ**

5. จุดเน้น/นโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

5.1 อ่านออกเขียนได้ 100 เปอร์เซ็นต์

5.2 มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศ

5.3 ก่อเกิดงานอาชีพ

5.4 เร่งรีบพัฒนาเทคโนโลยี

5.5 มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

⁴อารีลักษณ์ พงษ์โสภา และคณะ, “วารสารวิชาการ นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 นายปฐมฤกษ์ มณีเนตร”, (ชัยภูมิ : หจก. มิตรภาพการพิมพ์, 2553), หน้า 3-12.

- 5.6 อ่านพูดภาษาอังกฤษ
- 5.7 ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์
- 5.8 บ่มเพาะคุณธรรม
- 5.9 น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง
- 5.10 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6. การกิจ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีภารกิจในความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาให้กับประชากร จำนวน 400,805 คน ดังนี้

- 6.1 ภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 8,085คน
- 6.2 ภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา 26,980 คน
- 6.3 ภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส)

5,020 คน

7. สภาพปัญหา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตบริการจำนวน 259 โรงเรียน จากการทดสอบระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา 2554 ปรากฏว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลสัมฤทธิ์รวมทุกวิชามีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 42.22ซึ่งถือว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับประเทศซึ่งทำให้เป็นปัญหาในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกวิชาจึงทำให้งานวิชาการ ไม่เกิดการพัฒนาเท่าที่ควรผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ใน 5 ด้านที่พบปัญหามาก คือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและ ด้านการส่งเสริมสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กรหน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา

2.6งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ สรุปลงและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ป้อมาปรีชาวัฒน์ชัย ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารและครูได้แสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้จัดทำการบริหารงานวิชาการในระดับมากอยู่ 3 ด้านเรียงตามลำดับคือด้านการจัดทำแผนการสอนด้านกระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลและได้แสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้จัดทำการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลางอยู่ 3 ด้านเรียงตามลำดับคือด้านการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาด้านเทคนิควิธีการสอนและด้านห้องปฏิบัติการและสื่อการเรียนการสอน (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้บริหารและครูทั้งรวมทุกด้านและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴⁸

สมชายจินตณพันธ์ ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการปฏิบัติงานวิชาการในระดับมาก 6 ด้านคือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการเรียนการสอนด้านการนิเทศภายในด้านการวัดผลและประเมินผลด้านห้องสมุดและด้านการประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการมีรายการที่มีอันดับสูงสุดของแต่ละด้านเรียงตามลำดับดังกล่าวมีดังนี้คือมีการจัดให้ครูเข้าประชุมอบรมหรือสัมมนาเพื่อฝึกจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคาบเวลาเรียนมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจและการยอมรับระหว่างครูผู้สอนและผู้นิเทศมีการตรวจหลักฐานการวัดผลและประเมินผลประจำชั้นเรียนเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมซึ่งห้องสมุดจัดขึ้นส่งเสริมให้ครูผู้สอนและหัวหน้าฝ่ายต่างๆเข้ารับการอบรมด้านวิชาการมีการปฏิบัติระดับปานกลาง 1 ด้านคือด้านสื่อการ

⁴⁸ป้อมาปรีชาวัฒน์ชัย, “การบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย), 2551, 113 หน้า.

เรียนการสอนและรายการที่มีอันดับสูงสุดคือมีการประชุมวางแผนเพื่อดำเนินการจัดสร้าง บำรุงรักษาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน⁴⁹

แดง นิ่มอนงค์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนและประเภท สถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ⁵⁰

ทรงเพชร ใจทน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรมีการปฏิบัติในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในเนื้อหาและสาระหลักสูตร ด้านงานการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านงานการประเมินผลการเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ การวัดผลประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและควรมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ ด้านการบริหารงานการนิเทศ ภายในมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ให้ผู้บริหารทำงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ส่วนงานวิจัยและพัฒนา มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้น

⁴⁹ สมชายจินตณพันธ์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2546, 123 หน้า.

⁵⁰ แแดง นิ่มอนงค์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละ มุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3”, งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2549, 112 หน้า.

ศิษย์และสถานศึกษาควรจัดหางบประมาณมาส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง⁵¹

วรรณรัตน์ ทายิดา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการบริหารวิชาการมากตามลำดับคือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารวิชาการน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือด้านการส่งเสริม และสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียน โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาการบริหารวิชาการ มากตามลำดับ คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน⁵²

วรารณ์ อริยชนพล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการ

⁵¹ทรงเพชร ใจทน, “การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอพานงักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย), 2551, 98 หน้า.

⁵²วรรณรัตน์ ทายิดา, “การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย), 2551, 143 หน้า.

บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดย ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารการประเมินผลการเรียน⁵³

ศุริยันธ์ อินทเจริญสถานต์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ จำนวน 72 คน ผลการศึกษาโดยภาพรวมทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้านและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาในระดับน้อยและแนวทางในการพัฒนาวิชาการที่เสนอแนะมากที่สุด คือ พัฒนาครูให้มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และถูกต้อง และรองลงมา คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน⁵⁴

สุนทรภรณ์ สวนมะม่วง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยสถานศึกษาขนาด

⁵³วราภรณ์ อริยชนพล, “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา), 2552, 169 หน้า.

⁵⁴ศุริยันธ์ อินทเจริญสถานต์, “การบริหารงานวิชาการขอโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย) , 2552, 62 หน้า.

กลางมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมมากที่สุดรองลงมาคือสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่2. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยโดยสถานศึกษาขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน⁵⁵

รัชณี ขุณหปราณ ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพและขนาด โรงเรียนต่างกันมีการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาด โรงเรียน⁵⁶

ศุชาติ ใหญ่เลิศ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

⁵⁵อุณากรรณ์ สนวนมะม่วง, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา), 2553, 89 หน้า.

⁵⁶รัชณี ขุณหปราณ, “การอนุกรมสวนมะม่วง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครพนม), 2554, 85 หน้า.

2. บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการของ **ผู้บริหารสถานศึกษา** ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 **โดยรวมแตกต่างกัน** เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของ **ผู้บริหารสถานศึกษา** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการ **วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา** ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและด้านการ **แนะแนว**

3. บุคลากร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 **เสนอแนะแนวทาง** ในการบริหารงานวิชาการของ **ผู้บริหารสถานศึกษา** เรียงลำดับตามความถี่จาก **มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก** คือ สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำ จัดซื้อสื่อการสอนให้มากขึ้น **พัฒนาแหล่งเรียนรู้** ในโรงเรียนให้หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และ **พัฒนาครู** ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขึ้นภายในโรงเรียนตามลำดับ⁵⁷

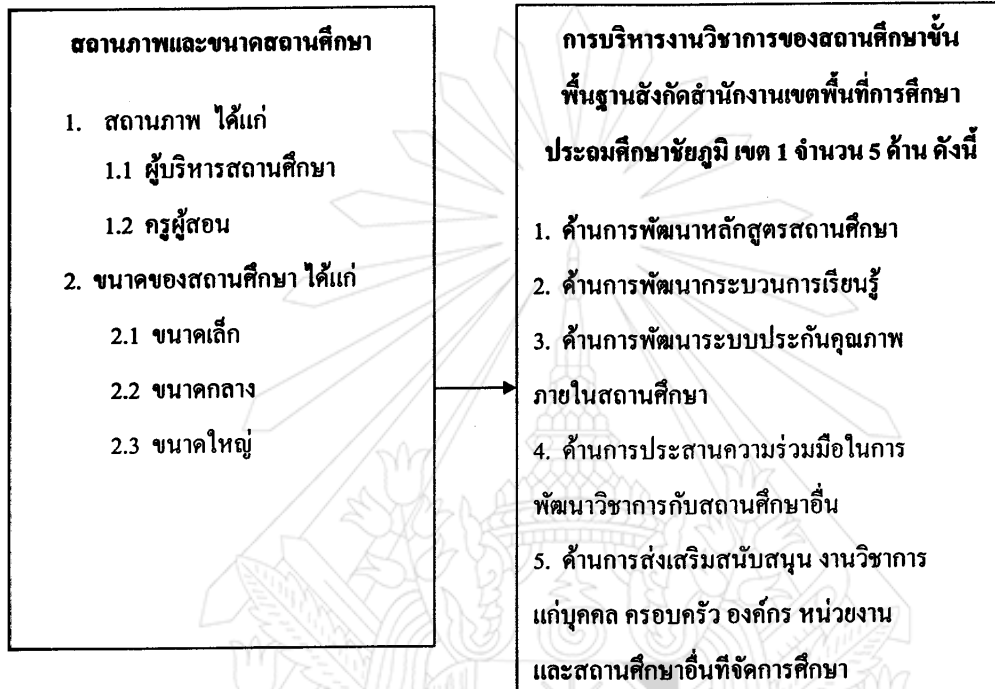
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษาขั้น **พื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามขอบเขตที่ **กระทรวงศึกษาธิการกำหนด** ใน 5 ด้าน ปรากฏตามตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

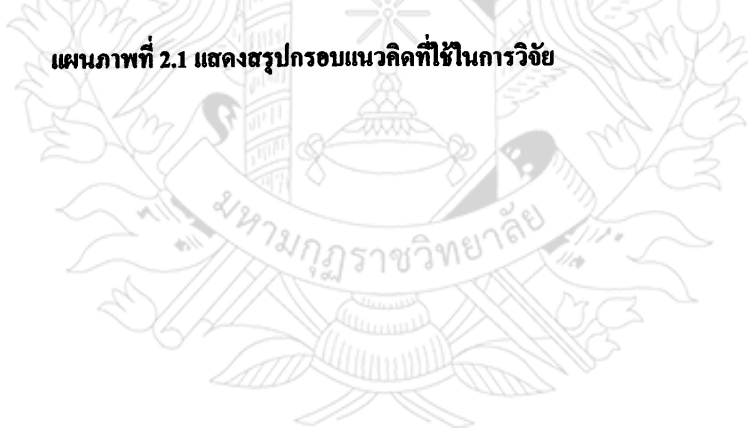
⁵⁷ สุชาติ ใหญ่เลิศ, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิต **วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**), 2554, 185 หน้า.

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 2,416 คน¹

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)² จากประชากรจำนวน 2,416 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 335 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ตามสัดส่วนของประชากร เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 , แบบสรุปจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2555, (ชัยภูมิ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1, 2554), หน้า 16.

²บุญชม ศรีสะอาด , หลักการวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, 2553), หน้า 40-50.

(Simple random sampling) โดยวิธีจับฉลากเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ ดังตาราง

3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการจัดหมวดหมู่ของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	137	672	809	19	94	113
กลาง	87	854	941	12	118	130
ใหญ่	47	619	666	7	85	92
รวม	271	2,145	2,416	38	297	335

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถาม การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบบสอบถามเป็น แบบปลายเปิด (Open ended)

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารวิชาการ มีการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในตัวแปรที่ศึกษาจำนวน 5 ด้านไว้ในบทที่ 1 แล้วสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละด้านให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้แต่ละด้านนั้น ได้ข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละด้าน ดังนี้ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 8 ข้อ 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ มี 8 ข้อ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา มี 8 ข้อ 4) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มี 8 ข้อ และ 5) ด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่นักครู ครอบครัวยุติธรรม และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มี 8 ข้อ

3.3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ผู้วิจัยนำหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน ตามแนวคิดการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruency: IOC) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อคำถาม (Item) ในแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 เป็นค่าที่สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ทุกข้อคำถาม แสดงว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) จากบุคลากรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยภูมิ เขต 1 ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองใช้นั้นมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งพบว่า

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 และจำแนกเป็นรายด้านมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ความเหมาะสมที่ระดับ $0.67 - 1.00^3$ ดังข้อมูลในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับ และรายด้าน

ด้านที่	เรื่อง	ค่าความเชื่อมั่น
1.	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	0.78
2.	ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้	0.72
3.	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	0.82
4.	ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	0.83
5.	ด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	0.80
รวม		0.84

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.4.1 ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองได้รับกลับคืนมา 100 % พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง

3.4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ให้ไว้จัดระบบข้อมูล และตรวจสอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมทางสังคมศาสตร์และแปล

³กริช แรงสูงเนิน, การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร :ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2554), หน้า 63.

ความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้⁴

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.01 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกสถานภาพ โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

3.5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ (F - test , One – way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

3.5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่

⁴ บุญชม ศรีสะอาด, หลักการวิจัยเบื้องต้น, อ่างแก้ว, หน้า 121.

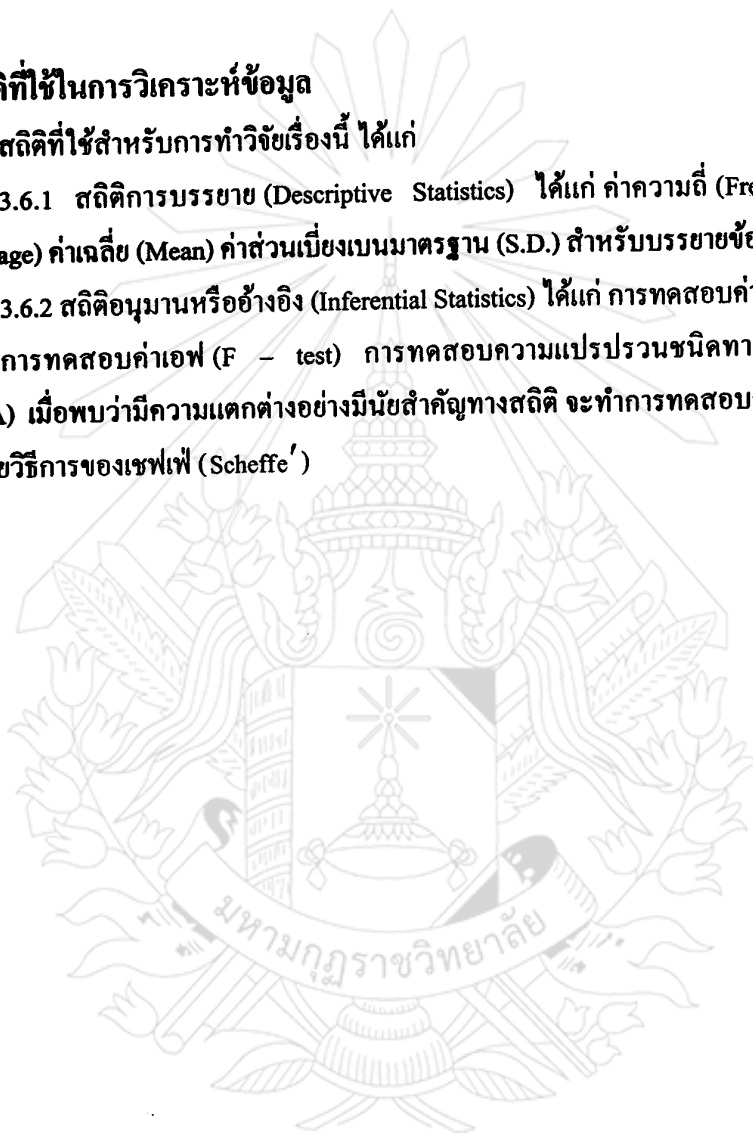
(Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

3.6.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.6.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t – test) การทดสอบค่าเอฟ (F – test) การทดสอบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับใดและเพื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1

ผู้วิจัยได้ใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย การรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) แล้วนำมาแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วน ตามที่ตั้งไว้โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนประชากร
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS.	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS.	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 335 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามจากจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แสดงสถานภาพของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1ผู้บริหาร	38	11.34
1.2ครู	297	88.66
2. ขนาดของสถานศึกษา		
2.1ขนาดเล็ก	113	33.73
2.2ขนาดกลาง	130	38.81
2.3ขนาดใหญ่	92	27.46

จากตารางที่ 4.1 พบว่าบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 335 คน จำแนกตามสถานภาพพบว่า เป็นผู้บริหารจำนวน 38 คน (ร้อยละ 11.34) ครูผู้สอนจำนวน 297 (ร้อยละ 88.66) และ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า เป็นสถานศึกษา ขนาดเล็กจำนวน 113 คน (ร้อยละ 33.73) ขนาดกลางจำนวน 130 คน (ร้อยละ 38.81) และขนาดใหญ่จำนวน 92 คน (ร้อยละ 27.46)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ที่	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา	3.51	0.80	มาก
2.	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	3.79	0.66	มาก
3.	ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.76	0.65	มาก
4.	สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	0.75	มาก
5.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.73	0.70	มาก
6.	นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรได้เหมาะสม	3.60	0.69	มาก
7.	มีการนิเทศการใช้หลักสูตรมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.68	0.78	มาก
8.	มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	3.64	0.86	มาก
รวม		3.71	0.34	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.94$) รองลงมาคือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของหลักสูตร สถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ($\bar{X}=3.51$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพสังคม (ค่าความถี่เท่ากับ 25)และมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร(ค่าความถี่เท่ากับ 22)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ

ระดับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	38	2.62	0.51	297	2.64	0.44	-5.60	0.52

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
		3.69	3.70	3.75	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.14	0.17
				ภายในกลุ่ม	332	36.83	0.11		
				รวม	334	37.10			

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4.3.2 ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ที่	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้	4.11	0.76	มาก
2.	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.97	0.69	มาก
3.	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ	3.86	0.76	มาก
4.	ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ สภาพและผลงาน และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	4.01	0.73	มาก
5.	จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กำหนดของระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	3.95	0.74	มาก
6.	ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระและเผยแพร่ผลงานวิจัย	3.85	0.65	มาก
7.	ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ของการจัดการเรียนการสอนมีการประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.84	0.68	มาก
8.	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น	3.86	0.73	มาก
รวม		3.99	0.29	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.11$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ สภาพและผลงาน และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน ($\bar{X}=4.01$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ของการจัดการเรียนการสอนมี การประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=3.84$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ สถานศึกษาควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเครือข่ายแหล่งเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอน (ความถี่ 27) และนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู(ความถี่ 21)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จำแนกตามสถานภาพ

ระดับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	38	3.97	0.25	297	3.91	0.40	1.99*	0.05

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของสถานศึกษา มากกว่าครูผู้สอน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัชฎมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัชฎมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
		3.98	3.84	3.99	ระหว่างกลุ่ม	2	2.14	1.08	8.27**
				ภายในกลุ่ม	332	32.86	0.13		
				รวม	334	35.00			

** $p \leq 0.01$

จากตารางที่ 4.7 พบว่าสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัชฎมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ เป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการ
เรียนรู้เป็นรายคู่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา		
	ขนาดเล็ก (3.98)	ขนาดกลาง (3.84)	ขนาดใหญ่ (3.99)
ขนาดเล็ก (3.98)	-	0.14*	0.01
ขนาดกลาง (3.84)		-	0.15*
ขนาดใหญ่ (3.99)			-

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นรายคู่ พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กกับ ขนาดกลางและ ขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง

4.3.3 ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา	4.05	0.78	มาก
2.	มีการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.94	0.71	มาก
3.	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.01	0.73	มาก
4.	มีการวางแผนและดำเนินการตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.71	มาก
5.	มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้งาน	4.15	0.73	มาก
6.	มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพ	3.96	0.80	มาก
7.	มีการประสานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.01	0.61	มาก
8.	มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานสถานศึกษา	3.76	0.86	มาก
รวม		3.97	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{X}=4.15$) รองลงมาคือ มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.05$) ส่วนข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.76$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ความถี่ 20)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ

ระดับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
ด้านการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	38	3.99	0.36	297	3.96	0.46	0.86	0.39

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญู เขต 1 ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา ระบบการ ประกันคุณภาพ ภายใน สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	3.99	3.93	4.01	ระหว่างกลุ่ม	2	0.51	0.26	1.40	0.25
				ภายในกลุ่ม	332	29.06	0.19		
				รวม	334	29.56			

จากตารางที่ 4.11 พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญู เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4.3.4 ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญู เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญู เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ที่	ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	มีการวางแผนเพื่อประสานความร่วมมือของการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	2.57	0.79	ปานกลาง
2.	แต่งตั้งบุคลากรเพื่อดำเนินงานวิชาการ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	2.56	0.75	ปานกลาง
3.	ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคลกรรอบครัว ชุมชนท้องถิ่น	2.67	0.76	ปานกลาง
4.	มีการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.63	0.75	ปานกลาง
5.	มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ	2.80	0.66	ปานกลาง
6.	จัดระบบขององค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	2.58	0.64	ปานกลาง
7.	ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	2.59	0.62	ปานกลาง
8.	สำรวจศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา	2.69	0.95	ปานกลาง
รวม		2.64	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.64$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ($\bar{X}=2.80$) รองลงมาคือ สำรวจศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=2.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ แต่งตั้งบุคลากรเพื่อดำเนินงานวิชาการ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X}=2.56$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรจะวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น(ความถี่ 20)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นจำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นจำแนกตามสถานภาพ

ระดับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
ด้านการประสานความ ร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น	38	2.62	0.51	297	2.64	0.44	-5.60	0.52

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา

พหุการกับสถานศึกษาอื่นจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จาก
การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญู เขต 1 ด้านการประสาน
ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นจำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา

ด้านการ ประสานความ ร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษา อื่น	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	2.06	2.69	2.62	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.32	1.48	0.23
				ภายในกลุ่ม	332	34.22	0.22		
				รวม	334	34.85			

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายัญญู เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการ
พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นไม่แตกต่างกัน

4.3.5 ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษายัญญู เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายัญญู เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว
องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงาน
วิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ที่	ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดกิจกรรมภูมิ ปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.10	0.70	มาก
2.	สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการ ในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.89	0.70	มาก
3.	ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการ เรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลองค์กรหน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.76	0.60	มาก
4.	จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.91	0.69	มาก
5.	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม กับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา	3.96	0.78	มาก
6.	จัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.84	0.79	มาก
7.	แต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสาน ให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัด การศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา	3.64	0.67	มาก
8.	สถานศึกษาควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการเข้าร่วม กิจกรรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา	3.79	0.76	มาก
รวม		3.86	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการจัด กิจกรรมภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.10$) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}= 3.96$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือ แต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา ($\bar{X}=3.64$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มี ข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรจะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (ความถี่ 23)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจำแนกตามสถานภาพโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจำแนกตามสถานภาพ

ระดับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
ด้านการสนับสนุนงาน วิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	38	3.90	0.43	297	3.85	0.44	1.31	0.91

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีระดับความคิดเห็น ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจำแนกขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของสถานศึกษา			แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่						
				ระหว่างกลุ่ม	2	1.52	0.67	4.35**	0.01
				ภายในกลุ่ม	332	24.93	0.17		
	3.91	3.39	3.89	รวม	334	26.45			

** $p \leq 0.01$

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการ แก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเป็นรายคู่จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา		
	ขนาดเล็ก (3.91)	ขนาดกลาง (3.79)	ขนาดใหญ่ (3.89)
ขนาดเล็ก (3.91)	-	0.12*	0.02
ขนาดกลาง (3.79)		-	0.10
ขนาดใหญ่ (3.89)			-

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นรายคู่ พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กกับ ขนาดกลาง มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำนวน 335 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t -test, F -test

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลตามรายละเอียดในแต่ละส่วนต่อไปนี้

5.1.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 335 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ซึ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 38 คน ร้อยละ 11.34 ครูผู้สอนจำนวน 297 ร้อยละ 88.66 และ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก

จำนวน 113 คน ร้อยละ 33.73 ขนาดกลาง จำนวน 130 คน ร้อยละ 38.81 และขนาดใหญ่จำนวน 92 คน ร้อยละ 27.46

5.1.2 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเปรียบเทียบจำแนก ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.94$) รองลงมาคือ วิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของ หลักสูตร สถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุดคือ มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ($\bar{X}=3.51$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่ได้ จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพสังคม (ค่าความถี่เท่ากับ 25) และมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร (ค่าความถี่เท่ากับ 22)

ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนก ตามสถานภาพพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่ แตกต่างกัน

5.1.3 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และเปรียบเทียบจำแนกตาม สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.11$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ สภาพและผลงาน และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน

จำนวน 113 คน ร้อยละ 33.73 ขนาดกลาง จำนวน 130 คน ร้อยละ 38.81 และขนาดใหญ่จำนวน 92 คน ร้อยละ 27.46

5.1.2 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเปรียบเทียบจำแนก ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.94$) รองลงมาคือ วิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของ หลักสูตร สถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุดคือ มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ($\bar{X}=3.51$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่ได้ จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพสังคม (ค่าความถี่เท่ากับ 25) และมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร (ค่าความถี่เท่ากับ 22)

ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนก ตามสถานภาพพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่ แตกต่างกัน

5.1.3 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้และเปรียบเทียบจำแนกตาม สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.11$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ สภาพและผลงาน และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน

($\bar{X}=4.01$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียน การสอนจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ของการจัดการเรียนการสอนมี การประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=3.84$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ สถานศึกษาควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเครือข่ายแหล่งเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอน (ความถี่ 27) และนักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู (ความถี่ 21)

ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำแนก ตามสถานภาพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารมีระดับความ กิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ของสถานศึกษามากกว่า ครูผู้สอนเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและ ขนาดกลาง

5.1.4 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มี ระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดย รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับ การใช้งาน ($\bar{X}=4.15$) รองลงมาคือ มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.05$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มี การกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐาน สถานศึกษา ($\bar{X}= 3.76$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรจะ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ความถี่ 20)

ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5.1.5 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.64$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ($\bar{X}=2.80$) รองลงมาคือ สำรวจศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=2.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ แต่งตั้งบุคลากรเพื่อดำเนินงานวิชาการ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X}=2.56$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรจะวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น (ความถี่ 20)

ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นจำแนกตามสถานภาพ พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5.1.6 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยเน้น

การจัดกิจกรรมภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.10$) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=3.96$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ แต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=3.64$) และจากข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ ควรจะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (ความถี่ 23)

ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.1.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นงานประจำที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆนั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน ให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการ จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร และ

เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร สอดคล้องกับ **ซังด์ อูทรานันท์** กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนา มีความหมายเด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกหมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือการทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่งก็คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่ **กมล ศิริบรรณ** กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึงงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้จัดหาหลักสูตรเอกสารหลักสูตรคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครูและ **พระราชบัญญัติ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ที่ผู้บริหารจะต้องสนับสนุน** ให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของ สถานศึกษา ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศ การใช้หลักสูตรติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

5.2.1.2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกันอาจ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนต้องทำงานร่วมกัน ต้องแก้ไขปัญหาร่วมกันทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ **แดง นิมมอนงค์** ได้ทำ วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงาน วิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจะต้องรับทราบในหลักการ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ร่วมกันว่าเป็นกลไกการปฏิรูปการศึกษาที่ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วย

การปฏิบัติ จึงทำให้บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ **วรรณรัตน์ ฑายิดา** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการใน โรงเรียนจำแนกตามขนาด โรงเรียนโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.2.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับ **ธเนศ ขำเกิด** กล่าวไว้ว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้ เป็นหน้าที่หลักและสำคัญยิ่งของบุคลากรทางการศึกษาระบบการเรียนรู้ว่าความสำคัญของการเรียนรู้ไม่ได้อยู่ที่ตัวเนื้อหาแต่อยู่ที่กระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้วิธีที่เรียน และคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่เป็นผลผลิตจากกระบวนการดังกล่าว คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นระบบมีทักษะทางสังคมสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการสื่อสาร มีทักษะในการแก้ปัญหาได้ในทุกสถานการณ์ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและ **โสภณ โสภนดี และ อภันตรี โสตะจินดา** ได้กล่าวถึงการจัดการระบบการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนจะต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นแนวทางที่ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรม มีความสุขในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และจะนำไปสู่การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตในที่สุด

5.2.2.2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอนเองเนื่องจาก ผู้บริหารเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญ สถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับ สุชาติ ใหญ่เลิศ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางอาจเนื่องมาจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นหน้าที่หลักและสำคัญยิ่งของบุคลากรทางการศึกษา ในทุกสถานศึกษา จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ รัชณี ชูณหพราน ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างก็มีการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5.2.3 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.3.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับการใช้งานอาจเนื่องมาจากการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งการประเมินคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก และ กษมา วรวรรณ ณ อุรุทยา กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบประกันคุณภาพที่ เกิดขึ้นในงานประถมศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุจุดหมายที่สำคัญ คือ เด็กได้รับ การพัฒนาที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาอย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุก คนพึงได้รับและมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มศักยภาพของแต่ละคนและ สุรียนต์ อินทเจริญศานต์ ได้ ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ จำนวน 72 คน ผล การศึกษาโดยภาพรวมทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

5.2.3.2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกันอาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจัดระบบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา วางแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับวรรณรัตน์ ทายิดา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่นเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการ ในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงาน

วิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและสรุปรายงานประจำปี สอดคล้องกับ **คุณากรณ์ สวณมะม่วง** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและ **วรรณรัตน์ ทายิดา** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

5.2.4 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.4.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาการตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ **ธรรมรส โชติกุลขจร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหาร โดยมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหารใช้ยุทธศาสตร์ระดมกำลังความคิด จิตใจ ให้เกิดพลังทางการบริหาร โดยพฤติกรรมการบริหารที่เอื้อต่อรูปแบบการบริหาร**

5.2.4.2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ประชาชน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นมีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจะต้องวางแผนร่วมกับผู้อื่นเกี่ยวข้องกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร ในการพัฒนา สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆทั้งภายในและภายนอก สอดคล้องกับ แดง นิมอนงค์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามประเภท ขนาดของโรงเรียนและประเภทสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นมีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก การบริหารสถานศึกษายึดหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางที่มุ่งให้มีการตัดสินใจร่วมกันในระดับโรงเรียน ระหว่างกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และบุคลากรทางการศึกษา และกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน และผู้แทนองค์กรประเภทต่างๆในชุมชน โดยให้มีอิสระในการตัดสินใจมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อบทบาท และภารกิจของโรงเรียนที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ อุนากรณ์ สวนมะม่วง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมมากที่สุดรองลงมาคือสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ 2. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ 4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.2.5 ระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.5.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดกิจกรรมภูมิ ปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งศึกษาค้นคว้า จัดนิทรรศการหรือนำผลงานทางวิชาการเผยแพร่แก่ ชุมชนและนำวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการ จัดการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และอรุณ จันทวานิช ได้กล่าวว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะให้การ สนับสนุนเป็นอย่างดีสถานศึกษาสมบูรณ์แบบนั้นต้องเป็นสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างใน การให้ความช่วยเหลือชุมชนและสถานศึกษาอื่นและปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือคือเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่ชุมชนและสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาครูและบุคลากรร่วมและสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรม ชุมชน ส่งเสริมสถานศึกษาจัดการศึกษา

5.2.5.2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานวิชาการด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีระดับความคิดเห็น ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไม่แตกต่างกันอาจเนื่องมาจากผู้บริหาร จะต้องศึกษาและสำรวจข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษาและแต่งตั้ง บุคคลผู้มีความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบัน

อื่นที่จัดการศึกษาสอดคล้องกับทัศนะของ อารุง จันทวานิชกล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะให้การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่งสถานศึกษาสมบูรณ์แบบนั้นต้องเป็นสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชนและสถานศึกษาอื่น และปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือคือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน

กรณีการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีระดับการบริหารงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นสอดคล้องกับทัศนะของ ประจำปี สอดคล้องกับ วรณรัตน์ ทายิดา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการบริหารวิชาการมากตามลำดับคือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่วนด้านการบริหารวิชาการน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะหลัก 3 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

5.3.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตรและนำผลประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างค่อเนื่อง

5.3.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุดคือส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ของการจัดการเรียนการสอนมี การประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยคือ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้และกำกับติดตามในการจัดทำแผนการสอนและการบันทึกหลังสอน

5.3.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุดคือ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานสถานศึกษา ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยส่งเสริมการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล รายงานผล และส่งเสริมให้มีการร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำกรประกันคุณภาพภายใน

5.3.1.4 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุดคือแต่งตั้งบุคลากรเพื่อดำเนินงานวิชาการ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

5.3.1.5 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุดคือแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยคือแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานงานในการดำเนินงานต่างๆ และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการได้รับการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากข้อค้นพบจากงานการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

5.3.2.1 เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของ บุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถานบันอื่นที่จัดการศึกษา

5.3.2.2 สถานศึกษาควรจะสนับสนุนครูให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้

5.3.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ พัฒาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

5.3.2.4 ครูและนักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกัน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไปดังนี้

5.3.3.1 ควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

5.3.3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในรายละเอียดตามขอบข่าย บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในเชิงลึก ยิ่งขึ้น

5.3.3.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสามารถปรับปรุงงานวิชาการ ได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

1.หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กมล ศิริบรรณ. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. อุทัยธานี : ชมรมพัฒนาความรู้
ด้านระเบียบกฎหมาย, 2539.

กรมวิชาการ. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

กระทรวงศึกษาธิการ. การบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์, 2545.

_____ การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว, 2546.

กรีซ แรงสูงเนิน. การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ด
ยูเคชั่น, 2554.

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา . การประกันคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา. 16-18 กันยายน,
2541 . (อัคราเนนา).

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. กรุงเทพมหานคร : พริก
หวานกราฟฟิค จำกัด, 2543.

ธนศ จำเกิด . การประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของเคิร์กแพทริค. กรุงเทพมหานคร : ชวน
การพิมพ์, 2545.

ธรรมรส โชติกุลชร . การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2540 .

นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : ทรูทไทย, 2543.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ . การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ . เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสง
ศิลป์ , 2544 .

บุญชม ศรีสะอาด . หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, 2553.

ปราชญ์กล้าผจญ. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2542.

- ภาวिका ชาราศรีสุทธิและวิบูลย์ ไตวณะบุตร. **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์, 2540.
- สังัด อุทรานันท์ . **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์ , 2550.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. **หลักและทฤษฎีการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 . **แบบสรุปจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2555**. ชัยภูมิ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1, 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐาน 2551**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2551.
- โสภณ โสมดี และ อภันตรี โสตะจินดา . **การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน** . วารสารวิชาการกรมวิชาการ. ปีที่ 5 1 . มกราคม 2545.
- อดิเรก เฉลียวฉลาด. **การบริหารวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นเลิศ**. บทความทางวิชาการ. วารสารวิชาการ, 2550. (อัดสำเนา).
- อัจฉรา สังข์สุวรรณ. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตพระนครเหนือ, 2540.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. **การประกันคุณภาพ การศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- อารีลักษณ์ พงษ์โสภา และคณะ. **“วารสารวิชาการ นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 นายปฐมฤกษ์ มณีเนตร”**. ชัยภูมิ : หจก. มิตรภาพการพิมพ์, 2553.
- _____ . **วารสารวิชาการนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 นายปฐมฤกษ์ มณีเนตร**. ชัยภูมิ : หจก. มิตรภาพการพิมพ์, 2554.
- อำรุง จันทวานิช. **รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพการศึกษาองค์กำหนดประสิทธิภาพของการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา, 2546.
- อุทมพร จามรมาน. **เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการการประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษา** . กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย , 2541.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- ชาติ สะตะ. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตอำเภอเขาสวนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2549.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรีเขต 1”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
- แดง นิ่มอนงค์. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3”. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.
- ทรงเพชร ใจทน. “การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอฟาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551.
- ปัจฉิมา ศรีชาวัฒน์ชัย. “การบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการ เรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2551.
- รัชณี ขุฒยพราหม. “การอนุกรมวิธานมะม่วง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครพนม, 2554.
- รุ่ง ลอยเลิศ. “การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอศรีนคร จังหวัด เชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- รุ่งทิwa สันติผลธรรม. “การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2552.
- รุจิระ ภู่อสารและจันทรานี สงวนนาม. “บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง”. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

- วรรณรัตน์ ทายิกา. “การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2551.
- วรภรณ์ อริษชนพล. “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2552.
- วงษา คิเรกศิลป์. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- ศิริพรรณ จินดาทอง. “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- สมชาย คำปลิว. “การศึกษายทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ”. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, 2549.
- สมชาย จินตพันธ์. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- สุชาติ ใหญ่เลิศ . “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2554.
- สุรียันต์ อินทเจริญสานต์. “การบริหารงานวิชาการขอโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย , 2552.
- อุณากรณ์ สนวนมะม่วง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2553.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

คำชี้แจง

- 1.แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลจากบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เท่านั้น
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
4. ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อทั้ง 3 ตอน ข้อมูลในแบบสอบถามนี้จะไม่มีการเปิดเผยต่อท่านแต่อย่างใด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เพื่อเสนอแนะต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางพรรณทิพา ลบบำรุง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพ

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครูผู้สอน

2. ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติอยู่

- () ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน)
() ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121- 300 คน)
() ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตรงกับการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาของท่าน

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา					
2	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษารวมทั้งหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา					
3	ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
4	สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
5	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
6	นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรได้เหมาะสม					
7	มีการนิเทศการใช้หลักสูตรมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร					
8	มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม					

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
1	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้					
2	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน					
3	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ					
4	ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ สภาพและผลงาน และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน					
5	จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กำหนดของระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา					
6	ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระและเผยแพร่ผลงานวิจัย					
7	ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ของการจัดการเรียนการสอนมีการประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
8	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น					

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
1	มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา					
2	มีการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
3	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา					
4	มีการวางแผนและดำเนินการตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
5	มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับการใช้งาน					
6	มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพ					
7	มีการประสานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
8	มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานสถานศึกษา					

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
4. ด้านการประสานความร่วมมือของการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น						
1	มีการวางแผนเพื่อประสานความร่วมมือของการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
2	แต่งตั้งบุคลากรเพื่อดำเนินงานวิชาการ และประสานความ ร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
3	ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่าง บุคคลครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น					
4	มีการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
5	มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ					
6	จัดระบบองค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
7	ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
8	สำรวจศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงาน วิชาการแก่ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัด การศึกษา					

ข้อที่	กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
5. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
1	โรงเรียนจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดกิจกรรมภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
2	สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
3	ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
4	จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
5	โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา					
6	จัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
7	แต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
8	สถานศึกษาควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา					

ตอนที่ 3 แนวทาง/ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา

.....

.....

.....

4. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

.....

.....

.....

5. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

.....

.....

.....

****ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบสอบถามครั้งนี้****

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางพรรณทิพา ลพบำรุง

วัน เดือน ปี เกิด 24 กุมภาพันธ์ 2520

ภูมิลำเนา 9 หมู่ 4 ตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ 36120

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 147 หมู่ 4 ตำบลบ้านยาง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ 36120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2534 ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านนุ่งสิบสี่ราษฎร์บำรุง
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2536 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเกษตรสมบูรณ์วิทยาคม
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเกษตรสมบูรณ์วิทยาคม
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2543 ปริญญาตรี คุรุศาสตรบัณฑิต สาขา จิตวิทยาและการแนะแนว
สถาบันราชภัฏเลย

ตำแหน่งปัจจุบัน ครู
โรงเรียนบ้านโหล่นสามัคคี ตำบลนางแดด อำเภอหนองบัวแดง
จังหวัดชัยภูมิ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต1

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มทร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอขอบคุณ